

Motion Jämställd vård i Skåne

Ordförandens förslag

Hälsö- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med motionssvaret.

Sammanfattning

Charlotte Bossen (C), Birte Sandberg (C) och Patrik Holmberg (C) har i en motion föreslagit att Region Skåne inför en utbildningsinsats till sjukvårdspersonal gällande likvärdig och jämställd vård.

I ärendet finns följande dokument:

1. Motionssvar 2024-01-29
2. Motion 2023-08-04

Överväganden

Att hälsö- och sjukvård ska ges efter behov och på lika villkor är beskrivet i hälsö- och sjukvårdslagens portalparagraf (hälsö- och sjukvårdslag 2017:30). Vården ska således vara jämlik och jämställd. Trots detta finns omotiverade skillnader i hälsö- och sjukvården, i olika omfattning och med olika typer av orsaker. Hur grupptillhörighet som exempelvis kön, ålder, inkomst, utbildning och födelseland påverkar individuella skillnader i vårdkvalitet behöver klargöras i varje enskilt utfall. Empiriska data behövs för att utgå från en kunskapsbaserad problemformulering där stigmatisering av grupper undviks. Om det finns omotiverade gruppskillnader i hälsö- och sjukvården ska de belysas i kvalitetsuppföljningen, som ett led i en kunskapsstyrd, effektiv och jämlik hälsö- och sjukvård. Av den orsaken tillsatte hälsö- och sjukvårdsnämnden insatsområde jämlik vård och projektet hälsö- och sjukvårdsuppföljning jämlik vård. Projektet kommer i sin slutrapport att presentera förslag till en stärkt uppföljning och analys av vårdkvalitet och jämlik vård. Kvalitetsuppföljningen bör alltid inkludera ett jämlik vård-perspektiv för att synliggöra omotiverade skillnader. Ett jämlik vård-perspektiv ska inte bara beakta könsskillnader, utan

även andra diskrimineringsgrunder och maktordningar som kan påverka och förstärka varandra, såsom könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

I motionen nämns att forskning om sjukdomar där kvinnor är överrepresenterade eller kvinnosjukdomar (såsom fibromyalgi, endometrios, premenstruellt dysforiskt syndrom och klimakteriebesvär) är underprioriterad. Globalt och historiskt stämmer det att forskning på kvinnosjukdomar har varit underprioriterat samt att kvinnor har varit underrepresenterade i forskningsstudier. I Region Skåne bedrivs omfattande forskning inom kvinnohälsa. I Region Skånes strategi för forskning och innovation inom hälso- och sjukvården slås det fast att Region Skåne kontinuerligt ska stödja forskning som är inriktad på att bidra till en mer jämställd och jämlik hälso- och sjukvård. I ansökningar inom ramen för avtal om läkarutbildning och forskning (ALF) ska genusperspektivet beskrivas och det ingår i bedömningen av projektansökningars vetenskapliga kvalitet. För forskningsprojekt under verksamhetsområde kvinnosjukvård har 22 miljoner i forskningsmedel avsatts under 2023. Regionstyrelsen har fastställt att Region Skånes riktade regionala forskningsmedel inkluderar en ny satsning på forskningsutrymmen riktade åt akademiska vårdprofessioner och andra högskoleutbildningar. De flesta av dessa utrymmen kommer att tilldelas kvinnodominerade yrken, som sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Totalt utlyses 63 utrymmen vilket ökar möjligheten att bedriva forskning inom ramen för klinisk tjänst, något som tidigare varit mycket begränsad för denna grupp.

I motionen föreslås att införa en utbildningsinsats till sjukvårdspersonal gällande likvärdig och jämställd vård. Att verksamhet finansierad av Region Skåne rekryterar och upprätthåller tillräcklig nivå av kunskap om jämlik och jämställd hälso- och sjukvård är viktigt, exempelvis via kompetenser som socialmedicin, folkhälsa och epidemiologi. Region Skåne erbjuder idag flera utbildningsinitiativ för att stötta verksamhet finansierad av Region Skåne i arbetet för en mer jämlik vård. Via Region Skånes likarättsarbete erbjuds bland annat utbildning till certifierad likarättsambassadör. Region Skånes likarättsakademi arrangerar återkommande Stora Likarättsdagarna som nationellt välkomnar alla yrkesgrupper till utbildning och fortbildning. Huvudtemat vid mötet 2024 är jämställdhet. Därutöver erbjuds flertalet utbildningar som på olika sätt berör perspektiven jämlikhet och jämställdhet, så som utbildningen Tänk tvärtom för en jämställd sjukskrivningsprocess, utbildning i medicinsk etik och utbildning om migration och hälsa.

Utbildning är ett viktigt redskap för en ökad jämlikhet i hälso- och sjukvården men alla omotiverade skillnader i hälso- och sjukvården beror inte på orsaker som kan avhjälpas med utbildningsinsatser och höjd kompetens hos medarbetare. Till exempel ojämlikheter som kan orsakas av skillnader i tillgång till vård, vårdens utformning och organisation eller digitalisering av vård. Det är viktigt att Region Skåne löpande utvärderar hälso- och sjukvården utifrån ett jämlikhetsperspektiv för att upptäcka om det finns ojämlikheter. Med en faktabaserad grund kan

anpassade åtgärder sätts in mot omotiverade skillnader, oavsett om de omotiverade skillnaderna kan åtgärdas via utbildning eller om det krävs andra insatser.

Mot bakgrund av vad som ovan anförs anses motionen besvarad.

Anna Mannfalk
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör